

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства і
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

06-02-352М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**та завдання до практичних занять та самостійної
роботи з навчальної дисципліни**

«Інтегрована звітність»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
Протокол №10 від 29.02.2024 р.

Методичні вказівки та завдання до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інтегрована звітність» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Зубілевич С. Я. – Рівне : НУВГП, 2024. – 26 с.

Укладач: Зубілевич С. Я., к.е.н., професор кафедри обліку і аудиту.

Відповідальний за випуск: Позняковська Н. М., к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри обліку і аудиту

Гарант ОПП

Осадча Ольга Олексіївна, д.е.н., професор.

ЗМІСТ

Вступ	3
Змістовий модуль 1.	4
ПЕРЕДУМОВИ ПОТРЕБИ В ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТНОСТІ	
Тема 1. Вартість бізнесу та інтегроване мислення	4
Тема 2. Еволюція принципів, форм і методології соціальної (не-фінансової) звітності	9
Тема 3. Звіт про управління	13
Змістовий модуль 2.	14
ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТНОСТІ	
Тема 4. Концептуальні основи інтегрованої звітності	14
Тема 5. Елементи інтегрованої звітності	16
Тема 6. Організація складання інтегрованої звітності	17
Додаток 1. Витяг з Директиви 2013/34/ЄС	18
Додаток 2. Витяг з Директиви про зміни в Директиві 2013/34/ЄС	19
Додаток 3. Структура Звіту про управління	21
Додаток 4. Види капіталу, їх характеристика та можливі показники	22
Додаток 5. Елементи інтегрованого звіту	24
Додаток 6. Етапи підготовки інтегрованої звітності та їх зміст	24
Додаток 7. Критерії оцінювання якості інтегрованих звітів	26

© С. Я. Зубілевич, 2024

© НУВГП, 2024

Вступ

Методичні вказівки підготовлені відповідно до силабусу 06-02-53S обов'язкової навчальної дисципліни «Інтегрована звітність» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем.

Метою практичних занять з навчальної дисципліни «Інтегрована звітність» є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із концепцією та принципами інтегрованого мислення;
- формування розуміння основних проблем та перспектив розвитку системи нефінансової звітності у світі та в Україні;
- розуміння сучасних чинників впливу на вибір форми нефінансового звітування суб'єкта господарювання;
- ознайомлення з концептуальною основою інтегрованої звітності, її складом, структурою та змістом окремих розділів;
- розуміння процесу організації складання інтегрованої звітності.

Для досягнення цієї мети за кожною темою навчальної дисципліни підібрані відповідні завдання, виконання яких передбачено як під час аудиторних занять під керівництвом викладача, так і під час самостійної роботи. Перелік рекомендованої літератури допоможе у виконанні завдань. Розподіл завдань між аудиторною та самостійною роботою, а також між здобувачами здійснює викладач під час занять.

Перед практичними заняттями слід опрацювати теоретичний матеріал за відповідною темою, використовуючи рекомендовану літературу.

Кожна тема містить низку завдань, які викладач використовує як основні та додаткові, враховуючи рівень готовності здобувачів вищої освіти до їх вирішення. Додаткові завдання зазвичай призначені для самостійної роботи і допомагають здобувачу вищої освіти отримати бали у разі пропусків занять тощо.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться під час контролю за виконанням завдань на заняттях, перевірці завдань, визначених для самостійного виконання, та шляхом усного опитування. Бали за завдання розподіляються (у % від кількості із заокругленням до цілого числа) таким чином:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Змістовий модуль 1.

ПЕРЕДУМОВИ ПОТРЕБИ В ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТНОСТІ

Тема 1. Вартість бізнесу та інтегроване мислення

1. Поняття вартості (цінності) бізнесу та традиційні підходи до її оцінювання.
2. Процес створення, збереження або втрати цінності.
3. Поняття інтегрованого мислення та приклади його застосування.
4. Недоліки сучасних річних звітів та потреба в інтегрованому звітуванні.

Література:

1. Jeremy Osborn. A New Business Philosophy: Introducing the Integrated Thinking Principles. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/new-business-philosophy-introducing-integrated-thinking-principles>
2. Integrated Thinking Principles. Value creation through organizational resilience. v1.0 August 2022. 24 p.
3. Integrated thinking case studies (ABN AMRO, BMW Motor Group, Enel, Generali, ING, Leonardo, Munich Airport, Novo Nordisk, NN Group, Royal Schiphol Group, Snam, Solvay, UBS, Yorkshire Water). URL: <https://www.integratedreporting.org/case-studies-from-the-business-networks-integrated-thinking-strategy-group/>
4. Integrated Thinking & Strategy State of play report. 2019. 28 p.
5. Can integrated thinking be the key to SMEs' resilience? ACCA. 2022. 10 p.
6. Integrated thinking. The next step in integrated reporting. CGMA, 2014. 12 p.
7. The Exploration and Development of the Concept of Integrated Thinking. SAICA, 2021. 20 p.
8. Creating value with integrated thinking. The Role of Professional Accountants. November 2015 by the International Federation of Accountants (IFAC). 20 p.

Завдання для самостійної роботи

На підставі огляду літературних джерел порівняйте визначення інтегрованого мислення.

Завдання для практичних занять

Завдання 1.

Провести ідентифікацію бізнес-моделей українських підприємств (на власний вибір або на вибір викладача), керуючись канвою Александра Остервальдера та Іва Пінье.

Основні партнери	Основна діяльність	Ціннісні пропозиції	Відносини з клієнтами	Споживчі сегменти
	Ключові ресурси		Канали збуту	
Структура витрат			Потоки доходів	

Заповнити її, надаючи відповіді на наведені нижче питання.

Споживчі сегменти	<i>Хто клієнти підприємства?</i>
Ціннісні пропозиції	Сукупність переваг, які підприємство готове запропонувати споживачеві. Приклади: <ul style="list-style-type: none">- новизна: задоволення абсолютно нових потреб, яких раніше просто не було на ринку;- продуктивність: підвищення ефективності або продуктивності продукції;- виробництво на замовлення: товари та послуги, що відповідають індивідуальним вимогам споживача або вузьким сегментам споживачів, мають високу вартість;- допомога клієнту виконувати його роботу;- дизайн: дуже важливий елемент, дуже важкий для оцінки, але який може бути найважливішим елементом ціннісної пропозиції;- бренд / статус: з точки зору споживача, цінність може бути просто демонстрацією певної торгової

	<p>марки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ціна: пропонування однакових переваг за нижчою ціною для задоволення запитів чутливих до ціни споживчих сегментів; - зниження витрат: допомога споживачам зменшити свої витрати; - зниження ризику: зниження рівня ризику, з яким споживач стикається при покупці товарів та послуг; - доступність: зробити товари та послуги доступними для тих груп громадян, які раніше не мали до них доступу; - зручність: простота використання продукту <p><i>Які цінності пропонуються споживачу?</i> <i>Які проблеми допомагають вирішити клієнтам?</i> <i>Які потреби клієнтів задовольняються?</i> <i>Який набір товарів та послуг пропонують кожному споживчому сегменту?</i></p>
Канали збуту	<p><i>Інформаційний</i> <i>Оціночний</i> <i>Продажний</i> <i>Доставка</i> <i>Постпродажний</i></p>
Відносини з клієнтами	<p><i>(Особлива) персональна підтримка</i> <i>Самообслуговування</i> <i>Автоматизоване обслуговування</i> <i>Спільноти (громади)</i> <i>Спільне створення цінності (спільна діяльність)</i></p>
Потоки доходів	<p><i>Продаж активів</i> <i>Плата за користування</i> <i>Оплата підписки</i> <i>Оренда/рента/лізинг</i> <i>Брокерські проценти</i> <i>Реклама</i></p>
Ключові ресурси	<p><i>Матеріальні</i> <i>Інтелектуальні</i> <i>Трудові</i> <i>Фінансові</i></p>
Основна діяльність	<p><i>Виробництво (розробка, створення та збут товару в необхідному обсязі)</i></p>

	<i>Послуги</i> <i>Платформи / мережі</i>
Основні партнери	<i>Стратегічне співробітництво між не конкуруючими компаніями</i> <i>Кооперація і стратегічне партнерство між конкурентами</i> <i>Спільні дії для запуску нових бізнес-проектів</i> <i>Відносини виробника з постачальниками</i>
Структура витрат	<i>Змінні витрати</i> <i>Постійні витрати</i>

Зробіть висновки, в чому полягає ціннісна пропозиція (чи пропозиції) досліджуваного підприємства.

Завдання 3.

3.1. Узагальніть основні групи стейкхолдерів та форми взаємодії між ними на підставі звітів, підготовлених підприємствами, які обрані для виконання завдання 2.

<i>Групи стейкхолдерів</i>	<i>Інтереси стейкхолдерів</i>	<i>Форми взаємодії</i>	<i>Результат взаємодії</i>
Власники, акціонери			
Інвестори			
Менеджмент			
Працівники/ персонал			
Постачальники			
Конкуренти			
Споживачі			
Органи державної влади			
Податкові органи			
Органи місцевого самоврядування			
Громадські організації			
Страхові компанії			
І т.д.			

3.2. Оцініть повноту визначення переліку стейкхолдерів досліджуваними підприємствами. Для аналізу взаємодії суб'єкта господарювання зі стейкхолдерами, як правило, пропонується алгоритм, наведений на наступній сторінці. Висловіть свої міркування, яким чином цей алгоритм може бути застосований до покращення взаємодії з визначеними стейкхолдерами.

Етапи				
1	2	3	4	5
Визначити стратегічні цілі взаємодії з стейкхолдрами Визначити проблеми Розставити пріоритети	Оцінити прогрес Вчитися в інших і виявити потенційних партнерів Оцінити хід поточної взаємодії і намітити цілі за групами стейкхолдерів Зрозуміти і вивчити стейкхолдерів та їх представників Знайти ресурси і визначити межі руху Створити план взаємодії зі стейкхолдерами, сфокусований на ключових питаннях	Розвивати спроможність компанії до взаємодії зі стейкхолдерами Розвивати здібності компанії до реагування Розвивати всередині компанії навичок і якостей, необхідних для взаємодії зі стейкхолдерами Оцінити, наскільки характеристики стейкхолдерів відповідають вимогам успішної взаємодії	Використовувати ефективні способи взаємодії зі стейкхолдерами Визначити найбільш ефективні методи взаємодії Проектувати процес взаємодії	Вживати заходи, аналізувати результати взаємодії Розробити план дій Звітувати та забезпечити достовірність інформації для стейкхолдерів Оглядати процес залучення стейкхолдерів

Завдання 4.

Розгляньте приклад застосування інтегрованого мислення компанією Snam. URL: <https://www.snam.it/en/we-snam/about-us/company-profile-and-strategy.html>.

Snam є одним із провідних у світі операторів енергетичної інфраструктури та однією з найбільших біржових компаній Італії з точки зору ринкової капіталізації. За підсумками 2023 року компанія посідає друге місце в Європі за найкращу корпоративну та фінансову цифрову комунікацію.

Маючи близько 3 000 співробітників і понад 32 600 км мережі, Snam

контролює діяльність з транспортування, диспетчеризації та зберігання природного газу, регазифікацію зрідженого природного газу. Компанія також пропонує інженерні та техніко-експлуатаційні послуги для газових операторів на національному та міжнародному ринках. Поряд зі своєю основною діяльністю Snam все більше інвестує в перехід до нової сталої та ефективної енергії, розробку відновлюваних газів, таких як біометан і водень.

Кейс «Integrated thinking in action: A spotlight on Snam» підготовлений Радою з міжнародної інтегрованої звітності (IIRC) 2021 року і знаходиться за адресою: URL: https://www.integratedreporting.org/wp-content/uploads/2021/02/IIRC_Case_SNAM.pdf

Визначте мотивацію та як інтегроване мислення допомогло сформува-ти і розвинути стратегію компанії та які переваги були отримані.

Тема 2. Еволюція принципів, форм і методології нефінансової звітності

1. Поняття нефінансової звітності та характеристики її складових.
2. Сучасні тенденції розвитку регулювання сталого розвитку у світі. Директиви ЄС щодо нефінансової звітності.
3. Коротка характеристика найбільш розповсюджених стандартів звітності про сталий розвиток (AA1000, ISO 26000 2010, ISO 14000 (серія стандартів екологічного менеджменту), Рекомендації OECD для багатонаціональних підприємств, Принципи Екватора, стандарти розкриття інформації про зміни клімату (TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures), вимоги Глобального договору ООН, стандарти Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), галузеві стандарти SASB)

Література

1. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>.
2. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and

Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

3. Європейські стандарти звітності про сталий розвиток (ESRS) URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL_202302772

4. Стандарти GRI (Global Reporting Initiative – Глобальна ініціатива щодо звітування). URL: <https://www.globalreporting.org/>

5. ISO 26000 «Керівництво з соціальної відповідальності». URL: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>

6. 17 Цілей сталого розвитку ООН. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/>

7. International <IR> Framework. January 2021. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2021/01/InternationalIntegratedReportingFramework.pdf>

8. Стандарти взаємодії з заінтересованими сторонами AA1000 URL: <https://www.accountability.org/standards/>

9. Принципи підготовки Звіту про Прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН. URL: <https://unglobalcompact.org/participation/report/cop>

10. Глобальний договір ООН. URL: <https://unglobalcompact.org/about>

11. Соціальна відповідальність SA 8000 // Social Accountability International (SAI). URL: <http://www.sa-intl.org>

Завдання для самостійної роботи.

1. Проведіть порівняння фінансової та нефінансової звітності за такими параметрами:

Параметр	Фінансова звітність	Нефінансова звітність
Користувачі		
Мета складання		
Предметна складова		
Часова спрямованість		
Відкритість інформації		
Рівень регулювання		
Вплив на оцінку вартості (цінності) бізнесу		

Рівень відповідальності		
Форми звітності		
Періодичність подання		
І т.д.		

2. На підставі проведеного порівняння поясніть, яким чином нефінансова звітність (інформація) може вплинути на думку стейкхолдерів, визначених у завданні 3 теми 1.
3. Проведіть аналіз взаємозв'язку фінансової та нефінансової звітності. Для цього використайте таке джерело: *Interconnection between financial and non-financial information. February 2021. European Financial Reporting Advisory Group. 92 p.*

Завдання для самостійної роботи

На підставі вивчення літературних джерел зробити порівняльну характеристику стандартів звітності у сфері сталого розвитку (соціальної корпоративної відповідальності).
Результати дослідження оформити у вигляді таблиці:

Порівняння стандартів з корпоративної соціальної відповідальності

Назва стандарту	Сфера застосування	Розробники	Суть	Особливості застосування	Необхідність звіту про надання впевненості
Глобальна ініціатива зі звітності (Global Reporting Initiative)					
AA1000					
SA 8000 «Соціальна відповідальність»					
ISO 26000					
І т.д.					

Завдання для практичних занять

Завдання 1.

Розглянути склад та зміст звіту про соціальну корпоративну відповідальність, складеного за стандартом ISO 26 000 IT-Infopulse 2022 Corporate Social Responsibility Report URL:

<https://www.infopulse.com/news/infopulse-2022-csr-report>

Завдання 2.

Розглянути склад та зміст звітів зі сталого розвитку за стандартами GRI таких українських підприємств:

агрохолдинг Астарта

URL: https://astartaholding.com/wp-content/uploads/2023/04/astarta_sustainability-report_2022.pdf;

компанія Делойт Україна

URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/about-deloitte/articles/sustainability-report.html>;

системи компаній Кока-Кола в Україні

URL: <https://www.coca-colacompany.com/reports/business-and-sustainability-report>;

групи Карлсберг Україна

URL: https://carlsbergukraine.com/media/57939/2022_report_ukr.pdf.

Завдання 3.

Розглянути склад та зміст звітів про прогрес за Глобальним договором ООН

– KPMG. Генеральний договір ООН. Комунікація про

прогрес. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/about/corporate-reporting/kpmg-zvit-pro-prohres-2021-2022.html>

– Nexia ДК. Група компаній. URL:

https://nexia.dk.ua/upload/pdf/400/360/nexia_dk_20221.pdf

Завдання 4.

Провести порівняння звітів, складених за різними стандартами, які використані при виконанні завдань 2-3. Обґрунтувати рішення про вибір варіанту стандартів, який дозволяє найкраще розкрити інформацію, яка цікавить стейкхолдерів.

Завдання 5.

Провести аналіз звіту, складеного НУВГП (URL:

<http://nuwm.edu.ua/publiczna-informacija/socialnij-zvit>)

Порівняти структуру і зміст розділів з вимогами Гло-

бального договору ООН.

Запропонувати покращення змісту і структури звіту.

Тема 3. Звіт про управління

1. Вимоги Директив ЄС до звіту про управління.
2. Вимоги законодавства України щодо звіту про управління

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління. Наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>.
3. Порядок функціонування центру збору фінансової звітності. Затв. постановою КМУ від 11 серпня 2023 р. № 845. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-funktsionuvannia-tsentru-zboru-finansovoi-s845-110823>
4. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC URL: <http://www.oroc.pt/fotos/editor2/diretivacont.pdf>.
5. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>.
6. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>

Завдання 1.

Проведіть аналіз структури Звітів про управління обраних викладачем підприємств на відповідність вимогам Міністерства фінансів України (додаток 3). Обґрунтуйте необхідність покращення змісту і структури.

Завдання 2.

Про сталий розвиток потрібно буде повідомляти у звіті про управління – замість окремого звіту про сталий розвиток. Таким чином, фінансова інформація та інформація про сталість буде розкрита одночасно. Користуючись додатком 2, сформууйте шаблон нової структури Звіту про управління.

Змістовий модуль 2.

ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СКЛАДАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ВІТНОСТІ

Тема 4. Концептуальні основи інтегрованої звітності.

1. Генезис інтегрованої звітності.
2. Мета і користувачі інтегрованої звітності.
3. Основні концепції інтегрованої звітності.
4. Принципи інтегрованої звітності.

Література:

1. Серпенінова Ю. Історичний генезис інтегрованої звітності. *Вісник економіки*. 2022. №1. С. 130-142.
2. Фесенко А. Генезис інтегрованого звітування зі сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. №57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3233/3156>.
3. The Integrated Reporting journey: the inside story. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2015/07/The-Integrated-Reporting-journey-the-inside-story.pdf>.
4. Integrated Reporting: A business priority to adopt integrated thinking. 2023. 13 p.
5. International <IR> framework. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2021/01/InternationalIntegratedReportingFramework.pdf>.
6. Чуєнков А., Король С. Оцінка капіталів в інтегрованій звітності. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том 4 (51). С. 202-217.
7. Макаренко, І., Серпенінова, Ю., Олексіч, Ж., Костенко, О. & Пуговкіна, Ю. Інтегрована звітність провідних компаній у сфері корпоративної соціальної відповідальності у ЄС та Україні: кейс-стаді та бенчмарк-аналіз. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. 7(1). 12. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92045/1/>

Завдання для самостійної роботи

Систематизувати концепції та принципи інтегрованої звітності науковцями в табличному вигляді.

Порівняти з визначеними Концептуальної основи інтегрованої звітності 2021 року.

1. Стратегічний фокус і орієнтація на майбутнє.
2. Зв'язність інформації.
3. Взаємодія із заінтересованими сторонами.
4. Суттєвість.
5. Стислість.
6. Достовірність і повнота.
7. Сталість і зіставність.

Завдання для практичних занять

Завдання 1.

- 1.1. Провести аналіз структури інтегрованого звіту компанії Антолін. URL: <https://annualreport.antolin.com/2022/en/>
Зробити висновки щодо дотримання концепцій та принципів підготовки таких звітів.
- 1.2. Провести аналіз структури інтегрованого звіту компанії Філіп Морріс Інтернейшенал. URL: <https://www.pmi.com/resources/docs/default-source/pmi-sustainability/pmi-integrated-report-2022.pdf>
Зробити висновки щодо дотримання концепцій та принципів підготовки таких звітів.
- 1.3. Провести аналіз структури інтегрованого звіту компанії Данон. URL: <https://www.danone.com/integrated-annual-reports/integrated-annual-report-2022.html>
Зробити висновки щодо дотримання концепцій та принципів підготовки таких звітів.
- 1.4. Провести аналіз структури інтегрованого звіту компанії Тойота Мотор Корпорейшн. URL: https://www.annualreports.com/HostedData/AnnualReports/PDF/NYS_E_TM_2022.pdf

Тема 5. Елементи інтегрованої звітності.

1. Загальна структура інтегрованої звітності.
2. Звернення осіб, що наділені управлінськими функціями.
3. Інформація про підприємство та середовище.
4. Управління підприємством.
5. Бізнес-модель управління підприємством.
6. Ризики та можливості підприємства.
7. Стратегія і розподіл ресурсів.
8. Результати діяльності.
9. Перспективи на майбутнє.
10. Аудиторський висновок.
11. Загальні принципи і рекомендації щодо підготовки та подання інтегрованої звітності. Роль бухгалтера в підготовці інтегрованої звітності.

Література

1. Guidance for the preparation of integrated reports. URL: https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2015/11/1315_MaterialityinIR_Doc_4a_Interactive.pdf
2. Implementing Integrated Reporting. PWC. 2019. 32 p.
3. Excellence in Integrated Reporting. E&Y. 2023. 40 p.
4. Орлов І.В. Якість інтегрованої звітності та її характеристики. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. №1. С. 105-110.
5. База інтегрованих звітів. URL: <https://examples.integratedreporting.org/>

Завдання для практичних занять

Завдання 1

- 1.1. Ознайомитися з кращими інтегрованими звітами, розміщеними в IR Data Base за регіонами та секторами економіки (за найближчий звітний період). Вибір звіту погодити з викладаєм.
- 1.2. Висловити свої міркування щодо їх відповідності Концептуальним основам інтегрованої звітності, зокрема стосовно елементів інтегрованого звіту та інформації про капітали. Для оцінки якості звітів слід використати додаток 7.
- 1.3. Порівняти із структурою та змістом інтегрованих звітів українських підприємств.

Тема 6. Організація підготовки інтегрованої звітності

1. Основні етапи підготовки, підтвердження і оприлюднення інтегрованої звітності та їх зміст.
2. Застосування проектного менеджменту до запровадження процесу інтегрованого звітування

Література

1. Guidance for the preparation of integrated reports. URL: https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2015/11/1315_MaterialityinIR_Doc_4a_Interactive.pdf
2. Implementing Integrated Reporting. PWC. 2019. 32 p.
3. Transition to integrated reporting: A guide to getting started. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/news/transition-to-integrated-reporting-a-guide-to-getting-started/>
4. Мулик Т. Інтегрована звітність підприємства: стан та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/61.pdf
5. Карпушенко М.Ю., Лінлін Тан. Інформаційне забезпечення інтегрованої звітності. Вісник Хмельницького національного університету 2021. № 1. С. 53-55.
6. Інтегрована корпоративна звітність : навч. посіб. / Р. О. Костирко, Л. А. Костирко, О. Е. Лубенченко, Е. В. Чернодубова ; 2-ге вид., перероб. і доп. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 304 с. URL: <https://dspace.snu.edu.ua/handle/123456789/169>
7. Янчева Л.М., Крутова А.С., Нестеренко О.О. Інтегрована звітність : навч. посібник / Л.М. Янчева, А. С. Крутова, О. О. Нестеренко. 290 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11592/1/intehrovana_zvitnis_NP_2020.pdf

Завдання для самостійної роботи

- 1.1. Узагальнити підходи до процесу підготовки інтегрованої звітності.
- 1.2. Запропонувати свій варіант етапів підготовки, їх зміст та можливих виконавців на прикладі підприємств, чії інтегровані звіти досліджувалися при виконанні завдань за попередніми темами.

Витяг з Директиви 2013/34/ЄС

Стаття 19

Зміст звіту про управління

1. Звіт про керівництво повинен включати об'єктивний огляд розвитку та ефективності діяльності підприємства та його позиції разом з описом основних ризиків і невизначеностей, з якими воно стикається.

Огляд повинен являти собою збалансований і всебічний аналіз розвитку та результатів діяльності підприємства та його позиції відповідно до розміру та складності бізнесу.

Наскільки це необхідно для розуміння розвитку, діяльності чи становища підприємства, аналіз повинен включати як фінансові, так і, у відповідних випадках, нефінансові ключові показники ефективності, що мають відношення до конкретного бізнесу, включаючи інформацію, що стосується питань навколишнього середовища та працівників. Під час надання аналізу звіт про керівництво повинен, у відповідних випадках, містити посилання та додаткові пояснення щодо сум, заявлених у річній фінансовій звітності.

2. Звіт про управління також повинен містити інформацію про:

- (a) ймовірний майбутній розвиток підприємства;
- (b) діяльність у сфері досліджень і розробок;
- (c) інформація щодо придбання власних акцій, передбачена статтею 24(2) Директиви 2012/30/ЄС;
- (d) наявність філій підприємства; і
- (e) у зв'язку з використанням підприємством фінансових інструментів і, якщо це суттєво для оцінки його активів, зобов'язань, фінансового стану та прибутку чи збитку:
 - (i) цілі та політика підприємства щодо управління фінансовими ризиками, включаючи політику хеджування кожного основного типу прогнозованої операції, для якої використовується облік хеджування; і
 - (ii) схильність компанії до цінового ризику, кредитного ризику, ризику ліквідності та ризику грошових потоків.

3. Держави-члени можуть звільнити малі підприємства від обов'язку готувати звіти про управління, за умови, що вони вимагають надання інформації, зазначеної в статті 24(2) Директиви 2012/30/ЄС щодо придбання підприємством власних акцій у примітках до фінансової звітності.

4. Держави-члени можуть звільнити малі та середні підприємства від зобов'язань, викладених у третьому абзаці параграфу 1, у тій частині, що стосується нефінансової інформації.

Витяг з Директиви про зміни в Директиві 2013/34/ЄС

у частині 1 статті 19 додається такий підпункт:

Великі підприємства, а також малі та середні підприємства, за винятком мікропідприємств, які є суб'єктами суспільного інтересу, як визначено в пункті (а) пункту (1) статті 2, повинні повідомляти інформацію про ключові нематеріальні ресурси та пояснювати, як бізнес модель підприємства фундаментально залежить від таких ресурсів і того, як такі ресурси є джерелом створення вартості для підприємства.;

Статтю 19а замінено таким:

Стаття 19а Звітність про сталий розвиток

1. Великі підприємства, а також малі та середні підприємства, за винятком мікропідприємств, які є суб'єктами суспільного інтересу, ... повинні включати до звіту про управління інформацію, необхідну для розуміння впливу діяльності підприємства на питання сталого розвитку та інформацію, необхідну для розуміння того, як питання сталого розвитку впливають на розвиток, результативність і становище підприємства.

Інформація, згадана в першому абзаці, повинна бути чітко визначена у звіті про управління у спеціальному розділі цього звіту.

2. Інформація, зазначена в частині 1, повинна містити:

короткий опис бізнес-моделі та стратегії підприємства, включаючи:

стійкість бізнес-моделі та стратегії підприємства щодо ризиків, пов'язаних із питаннями сталого розвитку;

можливості для підприємства, пов'язані з питаннями сталого розвитку;

плани підприємства, включно з впровадженням дій та відповідними фінансовими та інвестиційними планами, щоб забезпечити сумісність його бізнес-моделі та стратегії з переходом до стійкої економіки та з обмеженням глобального потепління до 1,5 °C відповідно до Паризької угоди згідно з Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, ухваленою 12 грудня 2015 року («Паризька угода»), і мета досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року, як встановлено в Регламенті (ЄС) 2021/1119 Європейського Парламенту та Ради та, якщо це доречно, ризик діяльності підприємства, пов'язаної з вугільною, нафтовою та газовою промисловістю;

як бізнес-модель і стратегія підприємства враховують інтереси зацікавлених сторін підприємства та вплив підприємства на питання сталого розвитку;

як була реалізована стратегія підприємства щодо питань сталого розвитку;

опис обмежених за часом цільових показників, пов'язаних із питаннями сталого розвитку, встановлених компанією, включаючи, де це доцільно, абсолютні цілі скорочення викидів парникових газів принаймні на 2030 та 2050 роки, опис прогресу, досягнутого компанією щодо досягнення цих ці-

лей, і заява про те, чи базуються цілі підприємства, пов'язані з факторами навколишнього середовища, на переконливих наукових доказах;

опис ролі адміністративних, управлінських і наглядових органів щодо питань сталого розвитку, а також їхніх знань і навичок щодо виконання цієї ролі або доступу таких органів до таких знань і навичок;

опис політики підприємства щодо питань сталого розвитку;

інформація про наявність схем стимулювання, пов'язаних із питаннями сталого розвитку, які пропонуються членам адміністративних, управлінських та наглядових органів;

опис:

процес належної обачності, який реалізує підприємство щодо питань сталого розвитку, і, якщо це застосовно, відповідно до вимог ЄС щодо проведення підприємствами процесу належної обачності;

основні фактичні або потенційні несприятливі впливи, пов'язані з власною діяльністю підприємства та його ланцюжком створення вартості, включаючи його продукти та послуги, його ділові відносини та його ланцюг поставок, дії, вжиті для виявлення та моніторингу цих впливів, та інші несприятливі впливи, які є підприємством вимагається ідентифікувати відповідно до інших вимог ЄС щодо підприємств для проведення процесу належної обачності;

будь-які дії, вжиті компанією для запобігання, пом'якшення, усунення або припинення фактичних чи потенційних негативних впливів, а також результат таких дій;

опис основних ризиків для підприємства, пов'язаних із питаннями сталого розвитку, включаючи опис основних залежностей підприємства від цих питань, а також те, як підприємство управляє цими ризиками;

показники, що мають відношення до розкриття інформації, зазначеної в пунктах (а) - (g).

Підприємства повідомляють про процес, здійснений для ідентифікації інформації, яку вони включили до звіту про управління відповідно до пункту 1 цієї статті. Інформація, перерахована в першому абзаці цього параграфа, повинна включати інформацію, пов'язану з коротко-, середньо- та довгостроковими часовими горизонтами, залежно від обставин.

3. У відповідних випадках інформація, зазначена в частинах 1 і 2, повинна містити інформацію про власну діяльність підприємства та його ланцюжок створення вартості, включаючи його продукцію та послуги, його бізнес-відносини.

Структура Звіту про управління

відповідно до Методичних рекомендацій затв. наказом Мінфіну України від 07.12.2018 № 982

1	Організаційна структура та опис діяльності підприємства	Організаційна структура, стратегія та цілі, сфера діяльності за географічним розташуванням і галузевим спрямуванням, інформація про продукцію та послуги, ринкова частка підприємства в різних сегментах
2	Результати діяльності	Основні фінансові показники – прибуток, дохід тощо в динаміці
3	Ліквідність та зобов'язання	Основні показники ліквідності, наявність ліквідних активів, аналіз зобов'язань
4	Екологічні аспекти	Показники впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище, які характеризують раціональне використання води; управління відходами; викиди парникових газів; споживання енергії тощо
5	Соціальні аспекти та кадрова політика	Показники, які відображають кількість працівників та частку жінок на керівних посадах; заохочення (мотивацію) працівників; охорону праці та безпеку; навчання та освіту персоналу; рівні можливості працевлаштування; повагу прав людини; заходи з боротьби з корупцією та хабарництвом тощо
6	Ризики	Виявлення ризиків та характеристика їх впливу на діяльність підприємства, а також підходів або інструментів, які використовуються підприємством для зменшення впливу таких ризиків на його діяльність тощо
7	Дослідження та інновації	Дослідження, інноваційна діяльність та розробки, які проводяться підприємством, обсяг витрат на такі заходи та їх вплив на діяльність підприємства
8	Фінансові інвестиції	Інформація про фінансові інвестиції підприємства в цінні папери інших підприємств, фінансові інвестиції в асоційовані і дочірні підприємства тощо
9	Перспективи розвитку	Інформація про перспективи подальшого розвитку підприємства з урахуванням ризиків та викликів при здійсненні діяльності

- 10 Корпоративне управління
- Інформація про:
- 1) органи управління, їх склад та повноваження, стратегії корпоративного управління;
 - 2) скликання та проведення загальних зборів акціонерів; 3) структури акціонерів та їх частки в акціонерному капіталі;
 - 4) власників цінних паперів з особливими правами контролю та опис цих прав;
 - 5) діяльність підприємства стосовно операцій з власними акціями;
 - 6) основні характеристики системи внутрішнього контролю;
 - 7) дивідендна політика;
 - 8) перспективи розвитку та вдосконалення корпоративного управління;
 - 9) політика підприємства стосовно адміністративних, управлінських та наглядових органів підприємства (вимоги до віку, статі, освіти, професійного досвіду, управлінського персоналу, цілі політики її реалізація та результати у звітному періоді тощо)

Додаток 4

Види капіталу, їх характеристика та можливі показники

Вид капіталу	Характеристика	Фінансові показники	Нефінансові показники
Фінансовий	Частина фінансових ресурсів компанії, які вкладені в оборот з метою отримання доходу, це кошти інвесторів і кредиторів, інвестована на тривалий період	Капітал Фінансовий результат Субсидії тощо	-
Промисловий	Промислові фізичні об'єкти суб'єкта господарювання, наявні для виробництва продукції, включаючи: будівлі, устаткування, інфраструктуру	Гудвіл	Кількість клієнтів Географія розміщення активів тощо

Продовження додатку 4

Вид капіталу	Характеристика	Фінансові показники	Нефінансові показники
Інтелектуальний	Організаційні нематеріальні активи повністю або частково контрольовані суб'єктом господарювання, що є результатом генерування знань, формування навичок, набуття досвіду і конвертації їх в активи, включаючи інтелектуальну власність (патенти, авторські права, програмне забезпечення, права і ліцензії), НМА, пов'язані з брендом і репутацією, створеними суб'єктом господарювання	Витрати на навчання персоналу	Тривалість (обсяг) навчання тощо
Соціальний	Соціальні зв'язки, відносини між основними зацікавленими сторонами, а також довіра і готовність співпрацювати, які організація розвиває і прагне побудувати і захистити разом із зовнішніми зацікавленими сторонами, такими як клієнти, постачальники, бізнес-партнери, регулятивні органи та інші	Соціальні інвестиції	Кількість добровольців тощо
Людський	Сукупність знань, досвіду, навичок, кваліфікації співробітників компанії, їх здібностей, можливості в реалізації стратегії бізнесу, а також ініціативність, мотивація на інновації	Витрати на персонал	Кількість працівників
Природний	Поновлювані і не поновлювані природні ресурси	Витрати на екологію	Споживання води, паперу, електроенергії і т.п.

Елементи інтегрованого звіту

1	2	3	4	5	6	7	8
Огляд суб'єкта господарювання та зовнішнє середовище	Основи підготовки та подання	Стратегія і розподіл ресурсів	Бізнес-модель	Корпоративне управління	Ризики і можливості	Результати діяльності	Перспективи

Етапи підготовки інтегрованої звітності та їх зміст

	Етапи	Зміст робіт
1	Визначення обсягу робіт	Проведення аналізу діяльності компаній-аналогів і аналіз інформації, що розкривається Залучення вищого керівництва і співробітників профільних підрозділів до процесу обговорення інтегрованої звітності (ІЗ) Розробка плану переходу до ІЗ Навчання для співробітників і керівництва
2	Формування робочої групи	Формування робочої групи з ІЗ з працівників фінансового, юридичного відділів, відділу управління кадрами Залучення до процесу складання ІЗ керівників ключових напрямків діяльності Призначення координатора проекту
3	Визначення змісту	Проведення аналізу суттєвих питань діяльності (Аналіз галузевого та регіонального контексту сталого розвитку, звітів компаній-аналогів, публікацій в ЗМІ) Проведення оцінки стратегії, визначення ключових показників результативності та плану розвитку компанії Залучення зацікавлених сторін до процесу визначення суттєвих питань і змісту ІЗ

Продовження додатку 6

	Етапи	Зміст робіт
4	Розробка структури	<p>Визначення ключових розділів і підрозділів ІЗ на основі результатів попереднього етапу</p> <p>Закріплення зони відповідальності та виділення необхідних ресурсів для підготовки кожного розділу / підрозділу</p> <p>Визначення кількісних і якісних показників для кожного розділу, розробка концепції і структури звіту</p>
5	Збір даних	<p>Визначення даних, які вже консолідуються або можуть бути зібрані в функціональних підрозділах і системах звітності</p> <p>Розробка форми інформаційних запитів та спрямування їх членам робочої групи і в профільні департаменти</p> <p>Визначення працівників, відповідальних за перевірку точності даних</p>
6	Підготовка тексту	<p>Опис бізнес-модель компанії</p> <p>Опис впливу, який чиниться організацією на внутрішню і зовнішню середу на кожному етапі циклу створення вартості</p> <p>Здійснення консолідації даних і тексту відповідно до обраної структури</p> <p>Визначення шляху розповсюдження звіту</p>

Критерії оцінювання якості інтегрованих звітів*

Найменування оціночних показників	Критерії оцінки
Фундаментальні концепції	
Створення або зменшення вартості підприємства	Інформація про створення, примноження або втрату вартості підприємства через представлення місії, цілей підприємства та зовнішнє середовище (макроекономічні умови, технологічний процес, суспільні проблеми, екологічні виклики)
Капітали	Інформація про шість видів капіталу (фінансовий, виробничий, інтелектуальний, людський, соціальний, природний) та результати їх використання в процесі створення доданої вартості
Керівні принципи	
Стратегія та перспективний план розвитку	Інформація про стратегію підприємства, джерела створення вартості та управлінням капіталів. Інформація про ризики та загрози, враховуючи ситуації на ринку та бізнес-модель
Зіставність інформації	Кількісна та якісна інформація наводиться логічно, структуровано, чітко та зрозуміло. Використовуються ефективні елементи навігації (цифрова версія звіту використовує технологічні рішення для розмежування / пов'язаності розділів, перехресні посилання на використані дані)
Взаємодія зі стейкхолдерами	Інформація про відносини підприємства зі стейкхолдерами та ключові результати роботи з кожною з груп
Істотність	Інформація про фактори, що суттєво впливають на здатність підприємства створювати цінність, описано зовнішні та внутрішні фактори впливу на діяльність
Лаконічність	Інформація представлена коротко, без повторень, логічно
Надійність і повнота	У звіті наведено всі суттєві фактори (позитивні та негативні) без суттєвих помилок. Надійність посилюється такими засобами, як внутрішній контроль, внутрішній аудит, а також незалежне зовнішнє оцінювання
Елементи змісту	
Корпоративне управління	Інформація про структуру та склад керівництва компанії, опис процесів, що використовуються для прийняття стратегічних рішень
Бізнес-модель	Опис системи роботи, як підприємство використовує ресурси та створює кінцевий продукт. Інформація про використання ресурсів у контексті досягнення стратегічних цілей та створення вартості. Описуються види комерційної діяльності, продукти діяльності та підсумки діяльності
Ризики та можливості	Інформація про конкретні джерела внутрішніх та зовнішніх ризиків, а також заходи, що вживаються для їх мінімізації або управління ними
Результати діяльності	Якісна та кількісна інформація про результати діяльності, їх вплив на капітали у всьому ланцюжку створення вартості
Перспективи діяльності	Інформація про виклики та невизначеності, які можуть статися під час реалізації стратегії, потенційні наслідки для бізнес-моделі та майбутніх результатів діяльності
Основа підготовки та подання	Короткий опис визначення рівня суттєвості, який застосовувався під час складання звіту, короткий виклад основних підходів та методів, використаних для кількісної та якісної оцінки суттєвих факторів

*Орлов І.В. Якість інтегрованої звітності та її характеристики. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. №1. С. 105-110.